

Milí bratři, milé sestry,

výraz „bratr“ patří k nejčastějším biblickým slovům. Ve starozákonní církvi se tak oslovovali ve větší míře, než asi tušíme. Není to tedy oslovení novozákonní, nýbrž biblické. Za bratra je ve Starém zákoně pokládán každý blízký pokrevní příbuzný – tedy nejen sourozenec. Ale také přátelé a souvěrci se navzájem nazývali bratry. Třeba král David nařikal nad přítelem Jónatanem, který padl v boji: „*Stýská se mi po tobě, můj bratře Jónatane.*“ (2S 1,26) Ve chvíli zármutku mělo oslovení „bratře“ jistě velkou váhu.

Právě tak bylo vzácné Saulovi z Tarsu (pozdějšímu apoštolu Pavlovi), když ho uprostřed kajících modliteb pozdravil křesťan Ananiáš: „*Saule, můj bratře, posílá mě k tobě Pán.*“ (Sk 9,17) Umím si představit, jak právě oslovení „bratře“ tehdy ještě Ananiášovi skřípalo mezi zuby... Vždyť Saul církev pronásledoval! Ale protože nyní odevzdal Kristu svůj život, je to prostě bratr – ať už má za sebou jakoukoli minulost.

Podle biblického vzoru si tedy i my v církvi nazýváme „bratry“ a „sestrami“. Ale poměry se mění a tato oslovení se z církve vytrácejí. To mě osobně velice mrzí. Vzpomínám si, jak jsem psal jedné pracovníci Ústřední církevní kanceláře a oslovil ji v e-mailu „sestro“. To činím jen v případě, když bezpečně vím, že daný člověk je křesťan! Odepsala mi tehdy: *Víte, pane faráři, já nemám moc ráda to „bratrosestrování“ v církvi.*

A naopak si rád připomínám jednu událost z Přerova. Chystali jsme tehdy děkovné bohoslužby – po úspěšné rekonstrukci střechy kostela. A pozvali jsme také zástupce města, kraje a naší církve. Přerovský místokurátor - doktor filosofie, člen rady města Přerov a ředitel základní školy v jednom – se tehdy velmi zasloužil o zdárné dokončení rekonstrukce. A tak jsem se ho dopředu ptal, jak ho mám vlastně oslovovat při bohoslužbách – před panem primátorem a jinými významnými hosty. Odpověděl mi stručně: *Oslovuj mě „bratře“.* Protože *tady jsem bratr.*

Církev nedělá dobře, když od tohoto oslovení upouští – protože je to oslovení velmi vzácné! Bratrem a sestrou jsou mi všichni, kteří jsou zároveň dětmi nebeského Otce – skrze jeho Syna Ježíše a v Duchu svatém. Z křesťanského pohledu vlastně žádné vznešenější a důležitější oslovení neexistuje!

Ale zároveň si uvědomuji, že slova „bratr“ a „sestra“ mohou ztratit svou náplň, svou hloubku. Můžou zevšednět. Proto jsem právě dnes zvolil ten Ježíšův příkaz, abychom se navzájem nazývali bratry a sestrami, ale také abychom si navzájem bratry a sestrami byli.

Biblický text nám jasně říká, že naše bratrství má původ v Kristu. On je náš Mistr, totiž Učitel, který nás shromažďuje kolem sebe a tvoří z nás společenství. Ovšem zde už nevystačíme s obvyklou představou učitele a žáků. Ježíš Kristus je učitel mimořádný. Bůh v něm zjevil světu svou pravdu, nabídl své odpuštění a pozval do svého království. Takové poslání měl on jediný. Ježíš nerozmnožoval vědomosti, ale uzdravoval srdce od pýchy, sobectví, neposlušnosti, falešné spokojenosti.

A protože víme, že je živ, sedí po pravici všemohoucího Otce a spravuje svou církev, nemůžeme o jeho učitelské činnosti mluvit jen v minulém čase. Jeho jedinečné vyučování se stále děje. Je zde společenství těch, kteří berou z téhož zdroje života, mají v Bohu společného Otce, žijí podle Božích pořádků a těší se nadějí nebeské slávy. Nikdo jiný na celém světě neumí vytvořit takové společenství. A my k tomu Božimu společenství patříme. Kristus je naším jediným učitelem, ba víc, dárce duchovního života. To on nás obnovuje svým odpuštěním, přitahuje ke svému programu lásky, služby, pokoje, naplňuje stejnou nadějí na slavné věci budoucí. V tom jsme si všichni rovni, jako bratři a sestry.

Avšak biblický text nám také ukazuje, jak těžko se myšlenka bratrství a sesterství prosazuje. Překážky jsou na lidské straně. Tehdy se to týkalo zákoníků a farizeů, tedy lidí vzdělaných v Písmu a velice zbožných, kteří učili druhé božím pořádkům. Jenže tato jejich služba často sklouzávala do namyšlenosti, k pocitu nadřazenosti a k panování nad duchovním životem druhých lidí.

Oni zasedli na katedru Mojžíšovu a vyhlášovali závazná ustanovení. Sami je plnili jen zdánlivě a s patřičnou okázalostí.

Vyžadovali pro sebe oslovení „mistře“ a „otče“. Žili v přesvědčení, že všechny ostatní věřící převyšují o hlavu. V jejich řeči to „mistře“ znělo „rabbi“, což je odvozeno od hebrejského slova „rab“, které znamená „velký“.

Bratrství a sesterství trpí všude, kde se člověk posadí na nějakou katedru a začne panovat nad duchovním životem druhých. Výraznou podobu to má při zakladatelích sekt, ale i v podobě méně nápadné si člověk může přivlastnit v církvi takové místo, které mu nepatří. Ať si přitom mluví sebezbožněji! Na to si musí dát pozor každý kazatel a církevní pracovník, každý, kdo prošel duchovním růstem a dosáhl dobrého poznání, každý, kdo druhému kdy pomáhal na cestě za Bohem. I malý „rabbi“ může způsobit velikou škodu Kristovu bratrstvu. Proto ze zásadních důvodů odmítejme vázanost na člověka! Stále zdůrazňujme, že jsme existenčně závislí na jediném Učiteli, na Ježíši Kristu – a ne na lidech.

Zde bychom mohli skončit. Ovšem autoři novozákonních knih mají Kristovo bratrstvo za tak velkou záležitost, že mu věnují hodně pozornosti. Chválí bratrství, povzbuzují k bratrství. Bude užitečné, když si některá místa připomeneme. Apoštol Pavel napsal do Říma: „*Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému.*“ (Ř 12,10)

A do Tesaloniky mohl s dobrým svědomím napsat: „*O bratrské lásce není třeba, abych vám psal, neboť Bůh sám vás vyučil, jak se máte mít mezi sebou rádi.*“ (1Te 4,9) Krásné slovo! Než je automaticky vztáhneme na sebe, vyjmenujme si každý u sebe členy sboru, s nimiž se setkáváme, a řekněme si poctivě: *Mám ho opravdu rád? Mám ji skutečně ráda?*

Apoštolu Janovi zase velice záleželo na tom, aby láska v bratrstvu nebyla jen slovní: „*My víme, že jsme přešli ze smrti do života, protože milujeme své bratry. Dítka, nemilujme pouhým slovem, ale opravdovým činem.*“ (1J 3,14.18)

Totéž leželo na srdci apoštolu Jakubovi: Připomněl bratra nebo sestru bez šatů a jídla, pro které není žádnou pomocí, když jim někdo řekne: „*Bud'te s Bohem, ať vám není zima a nemáte hlad.*“ (Jk 2) A ještě slovo našeho Pána Ježíše doprostřed naší zbožnosti: „*Když se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, jdi se nejprve smířit se svým bratrem.*“ (Mt 5) Napřed se usmíř s bratrem nebo sestrou – až pak předstupuj před Boha a projevuj svou zbožnost. Děláme to tak?

Milí bratři, milé sestry! Hebrejské slovo pro bratra zní „ach“. Ale to je zároveň i v hebrejštině (nejen v češtině) povzdech, „ach“! Ten často slýcháme, když lidé mluví o komplikovaných mezilidských vztazích. Nás však Pán Ježíš vede k nesobecké, bratrsko-sesterské lásce proto, abychom nemuseli vzdychat jeden nad druhým, a aby Bůh nemusel vzdychat nad námi.

Modleme se:

Pane Ježíši Kriste, náš božský Učiteli, děkujeme ti za to, že před tvou tváří jsme si všichni rovni. Že z tvého rozhodnutí jsme bratři a sestry. Posiluj nás svým Duchem, aby se tato naše duchovní příbuznost neprojevovala jen ve vzájemném oslovení, ale především v hlubokém vztahu lásky.